Odpověď Ministerstva zdravotnictví na žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

Dne 17. srpna 2022 obdrželo Ministerstvo zdravotnictví (MZ) Vaši žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, evidovanou pod č.j. xxx.

Předmětným podáním jste požádal o následující informace:

1. *Je léčba konopím a léky z konopí např. jako Sativex léčbou lege artis?*
2. *Je indikací k léčbě konopím chronická neuropatická bolest a revmatoidní artritida?*
3. *Jsou vám známa tvrzení předních vědců v léčbě konopím jako např. xxx, že konopí je jedním nejbezpečnějších přírodních léčiv? Máte nějaké odlišné informace, že by to bylo jinak? Pokud ano, doložte.*
4. *Jsou vám známa stanoviska WHO, že pro nedostatek důkazů o nebezpečnosti konopí jej navrhla vyřadit ze seznamu nebezpečných drog, a to se skutečně 2. 12. 2020 stalo? Máte nějaké odlišné informace, že by to bylo jinak? Pokud ano, doložte.*
5. *Jsou vám známa tvrzení předních vědců v adiktologii jako např. xxx, že potenciál návykovosti konopí je na úrovni kávy? Máte nějaké odlišné informace, že by to bylo jinak? Pokud ano, doložte.*
6. *Souhlasíte s tvrzením předních vědců jako např. xxx, že léčba konopím je ke škodě na nemocných mnoha lékaři doporučena až jako poslední volba?*
7. *Jaké máte stanovisko k tvrzení lékaře, že ve vězení je léčba konopím zakázána Jaké konkrétní věcné změny připravuje MZČR ke zvýšení dostupnosti konopné terapie?*

K Vaší žádosti sděluji:

Ad 1

V ČR platí, že nové postupy v oblasti preventivní, diagnostické a léčebné péče jsou vždy ověřovány v klinických studiích a teprve pak uvedeny do klinické praxe. Jestliže je metoda léčby již ověřena ve státech EU, lze ji využívat za stanovených podmínek i v ČR. Léčivý přípravek SATIVEX je registrovaným léčivým přípravkem v ČR.

Ad 2

Konopí pro léčebné použití (dále jen „konopí“) je v ČR indikováno jako podpůrná či doplňková léčba ke zmírnění symptomů doprovázejících závažná onemocnění. Dle aktuálně platné legislativy může být konopí předepisováno na níže uvedená onemocnění:

- chronická neutišitelná bolest (zejména bolest v souvislosti s onkologickým onemocněním, bolest spojená s degenerativním onemocněním pohybového

systému, systémovým onemocněním pojiva a imunopatologickými stavy, neuropatická bolest, bolest při glaukomu),
- spasticita a s ní spojená bolest u roztroušené sklerózy nebo při poranění míchy, nebolestivá úporná spasticita zásadním způsobem omezující pohyb a mobilitu, nebo dýchání pacienta, mimovolné kinézy způsobené neurologickým onemocněním a další zdravotní komplikace, mající původ v neurologickém onemocnění, nebo úrazu páteře s poškozením míchy, či úrazu mozku, neurologický třes způsobený Parkinsonovou chorobou a další neurologické potíže dle zvážení ošetřujícího lékaře,
- nauzea, zvracení, stimulace apetitu v souvislosti s léčbou onkologického onemocnění nebo s léčbou onemocnění HIV,
- Gilles de la Tourette syndrom,
- povrchová léčba dermatóz a slizničních lézí,

a to pouze lékaři-specialisty, jejichž seznam je k dispozici na níže uvedeném odkazu https://www.sakl.cz/pacienti/seznam-lekaru

Ad 3

Ano, MZ je tento názorový proud znám, nicméně se s ním neztotožňuje.
Pokud jde o odlišné informace, MZ disponuje např. doporučením Expertního výboru pro drogové závislosti (ECDD) WHO, který ve své zprávě z 41. zasedání mj. hovoří naopak o vysoké míře negativních dopadů na veřejné zdraví způsobené užíváním konopí a globálním rozsahu těchto problémů.

Ad 4

Látka konopí byla dne 2. prosince 2020 na obnoveném 63. zasedání Komise pro omamné látky, rozhodnutím 63/17, vyjmuta ze Seznamu IV Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961, změněné protokolem z roku 1972. Vyjmutí navrhla Světová zdravotnická organizace (WHO) na základě doporučení svého Expertního výboru pro drogové závislosti (ECDD). Předmětný výbor ve své zprávě z 41. zasedání uvedl, že navrhuje vyjmout „konopí“ ze Seznamu IV, neboť získané podklady neindikují, že by konopí způsobovalo dopady na zdraví obdobné jako dopady na zdraví způsobované ostatními látkami uvedenými v Seznamu IV. Navíc přípravky z konopí ukazují terapeutický potenciál. Proto by mělo být konopí zařazeno pod režim kontroly, který bude bránit negativním dopadům způsobeným užíváním konopí, ale současně nebude bránit medicinálnímu a výzkumnému použití. Současně výbor uvedl, že vzhledem k vysoké míře negativních dopadů na veřejné zdraví způsobené užíváním konopí a globálního rozsahu těchto problémů je nutné, aby byla **látka konopí ponechána v Seznamu I** Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1961.

Ad 5

Ano, MZ je tento názorový proud znám, nicméně se s ním neztotožňuje. Pokud jde o odlišné informace, MZ disponuje např. doporučením Expertního výboru pro drogové závislosti (ECDD) WHO, který ve své zprávě z 41. zasedání mj. hovoří naopak o vysoké míře negativních dopadů na veřejné zdraví způsobené užíváním konopí a globálním rozsahu těchto problémů.

Ad 6

MZ nemůže vyloučit, že u některých pacientů je léčba konopím doporučena až jako poslední varianta, či není doporučena vůbec, což může být hypoteticky ke škodě některých pacientů.

Ad 7

Ministerstvo zdravotnictví (MZ) jako správní orgán není poskytovatelem zdravotních služeb, a není tudíž kompetentní poskytovat zdravotní ani konzultační služby, jejichž účelem je posouzení individuálního léčebného postupu, navržení jeho změn či doplnění, popřípadě další konzultace podporující rozhodování pacienta ve věci poskytnutí zdravotních služeb.

Z výše uvedených důvodů MZ nemůže odpovídat pacientům na dotazy, které se týkají jejich zdravotního stavu, postupu ošetřujícího lékaře při indikování vyšetření, ošetření a předepisování konkrétních léčivých přípravků. K takovému jednání nemá potřebné kompetence ani dostatek informací a do procesu stanovení individuálního léčebného plánu nezasahuje.

O zákazu používání léčivých přípravků s obsahem konopí ve věznicích nám není nic známo. Pokud vězeňský lékař dojde k závěru, že konkrétní pacient by mohl být indikován k léčbě konopím a nemá oprávnění předepisovat taková léčiva, může využít konzultačních služeb lékaře, který takové oprávnění má – viz výše odkaz na seznam předepisujících lékařů.

Na závěr ještě uvádíme obecné pravidlo. Není-li pacient spokojen s postupem svého ošetřujícího lékaře, nebo má podezření, že jeho postup není v souladu s platnými právními předpisy, může využít možnosti podat na něj stížnost. Toto právo není dotčeno tím, že je pacient např. ve výkonu trestu. Je-li však pacient ve výkonu trestu, je nutné, aby se v záležitostech poskytování zdravotních služeb vždy obracel na Generální ředitelství Vězeňské služby, v jehož organizační struktuře je úsek náměstka pro zdravotnictví a správní činnosti, který obdobné záležitosti řeší.

Ad 8

Ministerstvo zdravotnictví s účinností k 1. lednu 2022 novelizovalo zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, kdy byl do zákona mimo jiné zaveden nový systém pěstování rostlin konopí pro léčebné použití, který má zajistit větší dostupnost léčivé látky konopí pro léčebné použití pacientům. Dále novela definovala „konopí pro léčebné použití“ takovým způsobem, že umožnila zpracování konopí pro léčebné použití, a to do formy extraktu z konopí pro léčebné použití, čímž by měla být zajištěna rozšířenější možnost přípravy v lékárně a širší možnosti způsobu podání pacientům.

S pozdravem

Mgr. Daniela Kobilková
ředitelka odboru Kancelář ministra
podepsáno elektronicky